

אין פּוֹרֶשֶׁין מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִצְוֵדוּ מִבְּעוֹד יוֹם;
נַח 4/8 מִתִּירִין.

א. יִצְיָאוֹת הַשַּׁבָּת:

שְׂתִים שֶׁהֵן אַרְבַּע בְּפָנִים, וְשְׂתִים שֶׁהֵן אַרְבַּע בַּחוּץ.
כִּיצַד?

הַעֲנֵי עוֹמֵד בַּחוּץ וּבַעַל הַבַּיִת בְּפָנִים;
פֶּשֶׁט הַעֲנֵי אֶת יָדוֹ לְפָנִים וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת,
אוֹ שְׁנִטֵּל מִתּוֹכָהּ וְהוֹצִיא –
הַעֲנֵי חֵיב וּבַעַל הַבַּיִת פְּטוּר.
פֶּשֶׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁל עֲנִי,
אוֹ שְׁנִטֵּל מִתּוֹכָהּ וְהִכְנִיס –
בַּעַל הַבַּיִת חֵיב וְהַעֲנֵי פְטוּר.

פֶּשֶׁט הַעֲנֵי אֶת יָדוֹ לְפָנִים וְנִטֵּל בַּעַל הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שְׁנָתַן לְתוֹכָהּ וְהוֹצִיא –
שְׁנִיָּהֶם פְּטוּרִין.
פֶּשֶׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ וְנִטֵּל הַעֲנֵי מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שְׁנָתַן לְתוֹכָהּ וְהִכְנִיס –
שְׁנִיָּהֶם פְּטוּרִין.

ב. לא יֵשֶׁב אָדָם לְפָנֵי הַסֶּפֶר סְמוּךְ לַמִּנְחָה, עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל.
לא יִכְנַס אָדָם לְמַרְחָץ וְלא לְבִרְסָקִי וְלא לְאֶכּוֹל וְלא לְדִין.
וְאִם הִתְחִילוּ - אֵין מִפְסִיקִין.

מִפְסִיקִים לְקִרוֹת קְרִיאת שְׁמַע, וְאֵין מִפְסִיקִים לְתַפְלָה.

ג. לא יֵצֵא הַחֵיטּ בְּמַחְטוֹ סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, שְׂמָא יִשְׁכַּח וְיֵצֵא;
וְלא הַלְבָּלַר בְּקִלְמוֹסוֹ.
וְלא יִפְלֶה אֶת כְּלָיו וְלא יִקְרָא, לְאוֹר הַנֵּר.
בְּאֵמַת אֲמָרוֹ:
הַחֲזֵן רוּאָה הֵיכֵן הֵתִינּוּקוֹת קוֹרְאִים, אֲבָל הוּא לא יִקְרָא.
כִּי־יֵצֵא בוֹ,
לא יֵאכֵל הָזֵב עִם הָזָבָה, מִפְּנֵי הַרְגֵּל עֲבֵרָה.

ד. וְאֵלוֹ מִן הַהִלְכוֹת שְׂאֵמָרוֹ:
בַּעֲלִית 18° 0' 0" 18° 0' 0" כְּשֶׁעָלוּ לְבִקְרוֹ.
נִמְנוּ וְרִבּוּ 18° 0' 0" עַל 18° 0' 0",
וְשִׁמוֹנָה עָשָׂר דְּבָרִים גָּזְרוּ בוֹ בְּיוֹם.

ה. 18° 0' 0" אֹמְרִים:

אֵין שׁוֹרִין דִּיו וְסַמְמָנִים וְכַרְשֵׁינִים,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִשׁוּרוּ מִבְּעוֹד יוֹם;
וּבֵית הַלֵּל מִתִּירִין.

ו. 18° 0' 0" אֹמְרִים:

אֵין נוֹתְנִין אוֹנֵין שֶׁל פֶּשֶׁתָּן לְתוֹךְ הַתְּנוּר,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִהַבִּילוּ מִבְּעוֹד יוֹם;
וְלא אֶת הַצֶּמֶר לְיִוְרָה, אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִקְלַט הָעֵין;
נַח 4/8 מִתִּירִין.

18° 0' 0" אֹמְרִים:

ז. 18° 0' 0" אֹמְרִים:
אֵין מוֹכְרִין לְנִכְרֵי וְאֵין טוֹעֲנִין עִמּוֹ וְאֵין מְגַבִּיהִין עָלָיו,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִגִיעַ לְמָקוֹם קְרוֹב;
נַח 4/8 מִתִּירִין.

ח. 18° 0' 0" אֹמְרִים:
אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לְעַבְדָּן וְלא כְּלִים לְכוֹבֵס נִכְרֵי,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ מִבְּעוֹד יוֹם;
וּבְכֻלָּן נַח 4/8 מִתִּירִין עִם הַשְּׂמֶשׁ.

ט. אִמַר 18° 0' 0" וְ 18° 0' 0" וְ 18° 0' 0":
נוֹהֲגִין הֵינּוּ 18° 0' 0" שֶׁהֵיוּ נוֹתְנִין כְּלֵי לְבָן לְכוֹבֵס נִכְרֵי,
שֶׁל שָׁה יָמִים קִדְּם לַשַּׁבָּת.

וְשׁוֹיִן אֵלוֹ וְאֵלוֹ,
שְׂטוֹעֲנִים קוֹרוֹת בֵּית הַבַּד וְעַגּוּלֵי הַגֵּת.

י. אֵין צוֹלִין בְּשֶׁר, בְּצֵל וּבִיָּצָה,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִצְוֵלוּ מִבְּעוֹד יוֹם.

אֵין נוֹתְנִין פֶּת לַתְּנוּר עִם חֲשֵׁכָה,
וְלא חֲרָרָה עַל גְּבֵי גַחְלִים,
אַלֵּא כְּדֵי שְׂיִקְרְמוּ פְּנֵיהָ מִבְּעוֹד יוֹם.
18° 0' 0" אֹמַר:
כְּדֵי שְׂיִקְרַם הַתְּחַתּוֹן שְׁלָהּ.

יא. מִשְׁלֵשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח בְּתְנוּר עִם חֲשֵׁכָה,
וּמֵאֲחִיזִין אֶת הָאוֹר בְּמִדּוּרַת בֵּית הַמוֹקֵד;
וּבִגְבוּלֵין כְּדֵי שְׂתֵאַחַז הָאוֹר בְּרִבֵּן.
18° 0' 0" אֹמַר:
בְּפִחְמִין כָּל שֶׁהוּא.

א. בְּמָה מְדִלִיקִין וּבְמָה אֵין מְדִלִיקִין?
אֵין מְדִלִיקִין לא בְּלֶכֶט, וְלא בְּחֶסֶן, וְלא בְּכֻלָּךְ,
וְלא בְּפִתִילַת הָאֵידָן, וְלא בְּפִתִילַת הַמְדָבָר,
וְלא בִירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם;
וְלא בְּזַפֵּת, וְלא בְּשִׁעוּנָה, וְלא בְּשֶׁמֶן קִיקָה, וְלא בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה,
וְלא בְּאֵלִיָּהּ, וְלא בְּחֵלֶב.
18° 0' 0" אֹמַר: מְדִלִיקִין בְּחֵלֶב מִבְּשָׁל;
18° 0' 0" אֹמְרִים:
אַחַד מִבְּשָׁל אַחַד שְׂאֵינוֹ מִבְּשָׁל - אֵין מְדִלִיקִין בוֹ.

ב. אין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב.
ש"ס 4/3 אומר:

אין מדליקין בעטרו, מפני כבוד השבת;
ש"ס 1/2 מתירין בכל השמנים;
בשמן שמשמין, בשמן אגוזים, בשמן צנונות,
בשמן דגים, בשמן פקועות,
בעטרו ובגפס.

ש"ס 1 אומר:
אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד.

ג. כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו,
אלא פשתן.
וכל היוצא מן העץ אינו מטמא טמאת אהלים,
אלא פשתן.

פתילת הבגד, שקפלה ולא הבהבה –
ש"ס 5/3 אומר:
טמאה, ואין מדליקין בה.
ש"ס 3/2 אומר:
טהורה, ומדליקין בה.

ד. לא יקב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן,
ויתננה על פי הנר, בשביל שתהא מנטפת,
אפלו היא של חרס;
ש"ס 4 מתיר.
אבל אם חברה היוצר מתחלה - מתר,
מפני שהוא כלי אחד.

לא ימלא אדם את הקערה שמן ויתננה בצד הנר,
ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת;
ש"ס 4 מתיר.

ה. המקבץ את הנר מפני שהוא מתירא מפני גוים,
מפני לסטים, מפני רוח רעה, ואם בשביל החולה שיישן –
פטור;
כחס על הנר, כחס על השמן, כחס על הפתילה –
חיב.

ש"ס 4 פוטר בכלן,
חוץ מן הפתילה, מפני שהוא עושה פחים.

ו. על של ש עברות נשים מתות בשעת לדתן;
על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר.

ז. של ש דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו,
ערב שבת עם חשכה:
עשרתם? ערבתם? הדליקו את הנר!

ספק חשכה, ספק אינה חשכה –
אין מעשרין את הודאי, ואין מטבילין את הכלים,
ואין מדליקין את הנרות;
אבל מעשרין את הדמאי,
ומערבין וטומנין את החמין.

א. כירה שהסקוה בקש ובגבבא - נותנין עליה תבשיל.
בגפת ובעצים –
לא יתן עד שיגרף, או עד שיתן את האפר.

ש"ס 2/3 אומרים:
חמין אבל לא תבשיל.
4 א. נח 3/8 אומרים: חמין ותבשיל.
ש"ס 2/3 אומרים:
נוטלין אבל לא מחזירין;
4 א. נח 3/8 אומרים: אף מחזירין.

ב. תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא –
לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו.

כפח שהסיקוהו בקש ובגבבא –
הרי זה כפירים;
בגפת ובעצים - הרי הוא כתנור.

ג. אין נותנין ביצה בצד המחם בשביל שתתגלגל,
ולא יפקענה בסודרין;
ש"ס 4 מתיר.

ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה.

ד. מעשה שעשו אנשי טבריא,
והביאו סילון של צונן לתוך אמה של חמין.
אמרו להן ש"ס 1/2:

אם בשבת, כחמין שהוחמו בשבת –
אסורין ברחיצה ובשתיה;
ביום טוב, כחמין שהוחמו ביום טוב –
אסורים ברחיצה ומתירין בשתיה.

מליאר הגרוף שותין הימנו בשבת.
אנטיכי, אף על פי שגרופה –
אין שותין ממנה.

ה. המחם שפנהו –
לא יתן לתוכו צונן בשביל שיחמו;
אבל נותן הוא לתוכו או לתוך הכוס כדי להפשירן.

האלפס והקדחה שהעבירו מרתחין –
לא יתן לתוכן תבלין;
אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי.
ש"ס 4 אומר:
לכל הוא נותן,
חוץ מדבר שיש בו חמץ וציר.

ו. אין נותנין כלי תחת הנר לקבל בו את השמן,
ואם נותנו מבעוד יום - מתר.
ואין נאותין ממנו, לפי שאינו מן המוכן.

מטלטלין גר חדש, אבל לא ישן.
ש"ס 1 אומר: כל הנרות מטלטלין,
חוץ מן הנר הדולק בשבת.
נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות;

ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה.

ובלבד שלא יכרך.

£

ד. אין חמור יוצא במרדעת, בזמן שאינה קשורה לו; ולא בזוג, אף על פי שהוא פקוק; ולא בסלם שבצוארו, ולא ברצועה שברגלו.

א. במה טומנין, ובמה אין טומנין? אין טומנין לא בגפת ולא בזבל, לא במלח ולא בסיד ולא בחול, בין לחים בין יבשים; לא בתבן ולא בזגים ולא במוכים ולא בעשבים, בזמן שהן לחים, אבל טומנין בהן כשהן יבשים.

ואין התרנגולין יוצאין בחוטין ולא ברצועות שברגליהם; ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן; ואין הרחלים יוצאות חנונות; ואין העגל יוצא בגימון, ולא פרה בעור הקפד, ולא ברצועה שבין קרניה. פרתו של $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$, היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה, שלא ברצון $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$.

טומנין בכסות ובפרות, בכנפי יונה ובנסרת של חרשים, ובנערת של פשתן דקה. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אוסר בדקה ומתיר בגסה.

§

ב. טומנין בשלחין ומטלטלין אותן, בגזי צמר ואין מטלטלין אותן. כיצד הוא עושה? נוטל את הפסו, והן נופלות.

א. במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה? לא תצא אשה לא בחוטי צמר, ולא בחוטי פשתן, ולא ברצועות שבראשה, ולא תטבל בהן עד שתתפסם, ולא בטוטפת, ולא בסנבוטין בזמן שאינן תפורין, ולא בכבול לרשות הרבים, ולא בעיר של זהב ולא בקטלא, ולא בנזמים, ולא בטבעת שאין עליה חותם, ולא במחט שאינה נקובה. ואם יצאת - אינה חייבת חטאת.

$\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אומר: קפה - מטה על צדה ונוטל, שמא יטל ואינו יכול להחזיר. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אומרים: נוטל ומחזיר.

לא כשהו מבעוד יום - לא יכסנו משתחשך. כשהו ונתגלה - מתר לכסותו. ממלא את הקיתון ונותן לתחת הכר או תחת הכסת.

ב. לא יצא האיש בסנדל המסמר, ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה, ולא בתפלין, ולא בקמיע בזמן שאינו מן הממחה, ולא בשריון, ולא בקסדא, ולא במגפים. ואם יצא אינו חייב חטאת.

ה

א. במה בהמה יוצאה, ובמה אינה יוצאה? יוצא הגמל באפסר, ונאקה בחטם, ולבדקיס בפרמביא, וסוס בשיר, וכל בעלי השיר יוצאים בשיר ונמשכים בשיר, ומזין עליהם וטובלין במקומן.

ג. לא תצא אשה במחט הנקובה, ולא בטבעת שיש עליה חותם, ולא בפליאר, ולא בכובלת, ולא בצלוחית של פליטון. ואם יצתה - חייבת חטאת;

דברי $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ פוטרין בכובלת ובצלוחית של פליטון. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$

ב. חמור יוצא במרדעת, בזמן שהיא קשורה לו; זכרים יוצאין לבובין; רחלות יוצאות שחוזות, כבולות וכבונות; העזים יוצאות צרורות. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אוסר בכלן, חוץ מן הרחלין הכבונות. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אומר:

ד. לא יצא האיש לא בסיוף, ולא בקשת, ולא בתריס, ולא באלה, ולא ברמח. ואם יצא - חייב חטאת.

$\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אומר: תכשיטין הן לו. $\text{ה}^{\circ} \text{ה}^{\circ}$ אומרים:

העזים יוצאות צרורות ליבש, אבל לא לחלב.

אינן אלא לגנאי, שנאמר (ישעיה ב, ד) "וכתתו חרבותם לאתים וחייתויהם למזמרות, לא-ישא גוי אל-גוי חרב ולא-ילמדו עוד מלחמה".

ג. ובמה אינה יוצאה?

לא יצא גמל במטוטלת, לא עקוד ולא רגול, וכן שאר כל הבהמות.

בירית טהורה, ויוצאין בה בשבת. כבלים טמאין, ואין יוצאין בהם בשבת.

לא יקשר גמלים זה בזה וימשך. אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשך,

חַיֵּב עַל כָּל אַב מְלֵאכָה וּמְלֵאכָה;

העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת – אינו חַיֵּב אֶלָּא חטאת אחת.

ב. אבות מלאכות ארבעים חסר אחת: הזרע, והחורש, והקוצר, והמעמר; הדש והזורה; הבורר, הטוחן, והמקד, והלש, והאופה; הגוזז את הצמר,

המלבנו, והמנפצו, והצובעו, והטונה, והמסך, והעושה שני בתי גירין,

והאורג שני חוטין, והפוצע שני חוטין; הקושר, והמתיר,

והתופר שתי תפירות, הקורע על מנת לתפור שתי תפירות;

הצד צבי, השוחטו, והמפשיטו, המולחו, והמעבד את עורו,

והמוחקו, והמחכתו; הכותב שתי אותיות,

והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות; הבונה, והסותר;

המכבה, והמבעיר; המכה בפטיש;

המוציא מרשות לרשות – הרי אלו אבות מלאכות ארבעים חסר אחת.

ג. ועוד כלל אחר אמרו: כל הכשר להצניע ומצניעין כמוהו והוציאו בשבת – חַיֵּב עָלָיו חטאת; וכל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת – אינו חַיֵּב אֶלָּא המצניעו.

ד. המוציא תבן - כמלא פי פרה; עצה - כמלא פי גמל; עמיר - כמלא פי טלה; עשבים - כמלא פי גדי; עלי שום ועלי בצלים, לחים - כגרוגרת; יבשים - כמלא פי גדי; ואין מצטרפין זה עם זה, מפני שלא שוו בשעוריהן.

המוציא אכלים כגרוגרת - חַיֵּב; ומצטרפין זה עם זה, מפני ששוו בשעוריהן; חוץ מקלפיהן וגרעיניהן ועקציהן וסבן ומרסנן. אומר: חוץ מקלפי עדשים שמתבשלות עמהן.

א. המוציא יין - כדי מזיגת הכוס; חלב - כדי גמיעה; דבש - כדי לתן על הכתית;

ה. יוצאה אשה בחוטי שער, בין משלה בין משל חברתה בין משל בהמה; ובטוטפת, ובסנבוטין בזמן שהן תפורין, בכבול ובפאה נכרית לחצר,

במוך שבאזנה, ובמוך שבסנדלה, ובמוך שהתקינה לנדתה, בפלפל, ובגרגיר מלח, ובכל דבר שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת. ואם נפל - לא תחזיר.

שן תותבת ושן של זהב – מתיר, אוסרים.

ו. יוצאה בסלע שעל הצינית, הבנות קטנות יוצאות בחוטין, ואפלו בקיסמין שבאזניהן. ערביות יוצאות רעולות, ומדיות פרופות, וכל אדם, אלא שדברו בהונה.

ז. פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע, ובלבד שלא תפרף לכתחלה בשבת.

ח. הקטע יוצא בקב שלו; דברי אוסרים. ואם יש לו בית קבול כותיתים - טמא.

סמוכות שלו טמאין מדרס, ויוציאו בהן בשבת, ונכנסין בהן בעזרה.

כסא וסמוכות שלו טמאין מדרס, ואין יוצאין בהם בשבת, ואין נכנסין בהן בעזרה.

אנקטמין טהורין, ואין יוצאין בהן.

ט. הבנים יוצאין בקשרים, ובגני מלכים בזוגין; וכל אדם, אלא שדברו בהונה.

י. יוצאין בביצת החרגול, ובשן של שועל, ובמסמר הצלוב, משום רפואה;

דברי אוסרים. אומר: אף בחל אסור, משום דרכי האמורי.

א. כלל גדול אמרו בשבת: כל השוכח עקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה – אינו חַיֵּב אֶלָּא חטאת אחת;

היודע עקר שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה – חַיֵּב עַל כָּל שַׁבַּת וְשַׁבַּת;

היודע שהוא שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה –

שמן - כדי לסונך אבר קטן;
מים - כדי לשוף בהם את הקילור.
ושאר כל המשקין - ברביעית.
וכל השפכין - ברביעית.
כלן ברביעית,
ולא אמרו כל השעורין הללו אלא למצניעיהן.

ב. המוציא חבל - כדי לעשות און לקפה;
גמי - כדי לעשות תלאי לנפה ולכברה,
כלן ברביעית;
ולא אמרו כל השעורין הללו אלא למצניעיהן.

ג. עור - כדי לעשות קמיע;
קלף - כדי לכתב עליו פרשה קטנה שבתפלין,
שהיא "שמע ישראל" (דברים ו, ד-ט);
דיו - כדי לכתב שתי אותיות;
כחול - כדי לכחול עין אחת.

ד. דבק - כדי לתן בראש השבשבת;
זפת וגפרית - כדי לעשות נקב;
שענה - כדי לתן על פי נקב קטן;
חרסית - כדי לעשות פי כור של צורפי זהב.
כלן ברביעית; אומר: כלן ברביעית פטופט.

ה. אדמה - כחותם המרצופים;
דברי - כלן ברביעית;
אומרים: כלן ברביעית;
כחותם האגרות.

זבל וחול הדק - כדי לזבל קלח של כרוב;
דברי - כלן ברביעית;
אומרים: כלן ברביעית;
כדי לזבל כרישא.

חול הגס - כדי לתן על מלא כף סיד;
קנה - כדי לעשות קלמוס;
ואם היה עבה או מרסס -
כדי לבשל בו ביצה קלה שבביצים,
טרופה ונתונה באלפס.

ו. עץ - כדי לעשות תרוד.
כלן ברביעית; אומר: כלן ברביעית;
כדי לעשות ממנו חף.

זכוכית - כדי לגרור בו ראש הכרפר;

צרור או אבן - כדי לזרוק בעוף.
כלן ברביעית; אומר: כלן ברביעית;
כדי לזרוק בבהמה.

ז. חרס - כדי לתן בין פצים לחברו;
דברי - כלן ברביעית;
אומר: כלן ברביעית;
כדי לחתות בו את האור.
כלן ברביעית; אומר: כלן ברביעית;
כדי לקבל בו רביעית.

אמר לו: כלן ברביעית;
אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר (ישעיה ל, יד)
"ולא ימציא במקותו חרש לחתות אש מיקוד".

אמר לו: כלן ברביעית;
משם ראיה!
"ולחשוף מים מנגבא" (שם).

א. אמר לו: כלן ברביעית;
מנין לעבודה זרה שמטמאה במשא כנדה?
שנאמר (ישעיה ל, כב)
"תזרם כמו דוה, צא תאמר לו" -
מה נדה מטמאה במשא, אף עבודה זרה מטמאה במשא.

ב. מנין לספינה שהיא טהורה?
שנאמר (משלי ל, יט) "דרך-אניה בלב-ים".
מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים,
שזרעין בתוכה חמשה זרעונים,
ארבעה בארבע רוחות הערוגה ואחד באמצע?
שנאמר (ישעיה סא, יא)
"כי כארץ תוציא עמקה וכננה זרועיה תצמיח" -
"זרעה" לא נאמר, אלא "זרועיה".

ג. מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה?
שנאמר (שמות יט, טו) "היו נכנים לשל שתי ימים".

מנין שמרחיצין את המילה,
ביום השלישי שחל להיות בשבת?
שנאמר (בראשית לד, כה)
"ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים".

מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח?
שנאמר (ישעיה א, יח)
"אם-יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו".

ד. מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכפורים?
אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר,
שנאמר (תהלים קט, יח)
"ותבא כמים בקרבנו וכשמן בעצמותינו".

ה. המוציא עצים - כדי לבשל ביצה קלה;
תבלין - כדי לתבל ביצה קלה;
ומצטרפין זה עם זה.

קפה שהיא מלאה פרות ונתנה על האסקפה החיצונה,
אף על פי שרוב הפרות מבחוץ - פטור,
עד שיוציא את כל הקפה.

קלפי אגוזים, קלפי רמונים, אסטס ופואה -
כדי לצבוע בהן בגד קטן בסבכה.

ג. המוציא בין בימינו בין בשמאלו,
בתוך חיקו, או על כתפו - חיב,
שכן משא בני קהת;

מי רגלים, נתר ובורית, קמוניא ואשילג -
כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה.
§ 404 אומר:
כדי להעביר על הכתם.

כלאחר ידו, ברגלו, בפיו ובמרפקו, באזנו ובשערו,
ובפנדתו ופיה למטה,
בין פנדתו לחלוקו, ובשפת חלוקו,
במנעלו, בסנדלו - פטור,
שלא הוציא בדרך המוציאין.

ו. פלפלת - כל שהיא, ועטרן - כל שהוא.
מיני בשמים ומיני מתכות - כל שהן.
מאבני המזבח ומעפר המזבח,
מקק ספרים ומקק מטפחותיהם - כל שהן,
שמצניעין אותן לגנזן.

ד. המתכונן להוציא לפניו ובא לו לאחריו - פטור;
לאחריו ובא לו לפניו - חיב.

§ 404 אומר:
אף המוציא ממשמשי עבודה זרה - כל שהוא,
שנאמר (דברים יג, יח)
"ולא ידבק בידך מאומה מן-החרם".

באמת אמרו:

האשה החוגרת בסניר,
בין מלפניה ובין מלאחריה - חיבת,
שכן ראוי להיות חוזר.

§ 404 אומר: אף מקבלי פתקין.

ז. המוציא קפת הרוכלין,
אף על פי שיש בה מיני הרבה -
אינו חיב אלא חטאת אחת.

ה. המוציא ככר לרשות הרבים - חיב.
הוציאוהו שנים - פטורין.

לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים - חיבים;
§ 405 1 פוטר.

זרעוני גנה - פחות מפגרוגרת.
§ 405 אומר: חמשה.

המוציא אכלין פחות מכשעור בכלי -
פטור אף על הכלי,
שהכלי טפלה לו;
את החי במטה - פטור אף על המטה,
שהמטה טפלה לו;

זרע קשואין - שנים,
זרע דלועין - שנים,
זרע פול המצרי - שנים.

את המת במטה - חיב.
וכן כזית מן המת וכזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ -
חיב;
§ 405 1 פוטר.

חגב חי טהור - כל שהוא.
מת - כגרוגרת.

צפרת כרמים, בין חיה בין מתה - כל שהיא,
שמצניעין אותה לרפואה.

ו. הנוטל צפרניו זו בזו, או בשניו,
וכן שערו, וכן שפמו, וכן זקנו,
וכן הגודלת, וכן הכוחלת, וכן הפוקסת -
§ 405 מחיב;
אוסרין משום שבות.

§ 404 אומר:
אף המוציא חגב חי טמא - כל שהוא,
שמצניעין אותו לקטן לשחק בו.

התולש מעציץ נקוב - חיב,
ושאינו נקוב - פטור.
§ 405 1 פוטר בזה ובזה.

א. המצניע לזרע, ולדגמא, ולרפואה, והוציאו בשבת -
חיב בכל שהוא.
וכל אדם אין חיב עליו אלא כשעורו.
חזר והכניסו - אינו חיב אלא כשעורו.

2/3

המוציא אכלין ונתנן על האסקפה,
בין שחזר והוציאן, בין שהוציאן אחר - פטור,
מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת.

ב. המוציא אכלין ונתנן על האסקפה,
בין שחזר והוציאן, בין שהוציאן אחר - פטור,
מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת.

א. הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים,
מרשות הרבים לרשות היחיד - חיב.

מְרֻשָׁת הַיְחִיד לְרֻשָׁת הַיְחִיד וְרֻשָׁת הַרְבִּים בְּאֻמְצָע –
§ 5.1.2 מְחִיב, § 5.1.2 פּוֹטְרִין.

ב. כִּיצַד?

שְׁתֵּי גִזְזוּטְרָאוֹת זֹז כִּנְגַד זֹז בְּרֻשָׁת הַרְבִּים,
הַמוֹשִׁיט וְהַזֹּרֵק מִזֹּז לְזֹז - פְּטוּר.
הָיוּ שְׁתֵּיהֶן בְּדִיּוּטָא אַחַת,
הַמוֹשִׁיט - חֵיב, וְהַזֹּרֵק - פְּטוּר,
שֶׁכֵּן הִיתָה עֲבוּדַת הַלּוּיִם:
שְׁתֵּי עֲגָלוֹת זֹז אַחַר זֹז בְּרֻשָׁת הַרְבִּים,
מוֹשִׁיטִין הַקְּרָשִׁים מִזֹּז לְזֹז, אֲבָל לֹא זֹרֵקִין.

חֲלִית הַבּוֹר וְהַסְּלַע שֶׁהֵן גְּבוּהֵין עֲשָׂרָה וְרַחְבֵּן אַרְבַּעַה,
הַנוֹטֵל מֵהֵן וְהַנּוֹתֵן עַל גִּבֵּן - חֵיב.
פְּחוֹת מִבֵּן פְּטוּר.

ג. הַזֹּרֵק אַרְבַּע אֲמוֹת בַּכֶּתֶל,
לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - כְּזֹרֵק בְּאוּר,
לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים - כְּזֹרֵק בְּאַרְץ.

הַזֹּרֵק בְּאַרְץ אַרְבַּע אֲמוֹת - חֵיב.
זֶרֶק לְתוֹךְ אַרְבַּע אֲמוֹת וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אֲמוֹת -
פְּטוּר;
חוּץ לְאַרְבַּע אֲמוֹת וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אֲמוֹת -
חֵיב.

ד. הַזֹּרֵק בֵּינָם אַרְבַּע אֲמוֹת - פְּטוּר.
אִם הָיָה רֶקֶק מִיָּם וְרֻשָׁת הַרְבִּים מְהֻלְכֵת בּוֹ,
הַזֹּרֵק לְתוֹכָהּ אַרְבַּע אֲמוֹת - חֵיב.
וְכַמָּה הוּא רֶקֶק מִיָּם? פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים.
רֶקֶק מִיָּם וְרֻשָׁת הַרְבִּים מְהֻלְכֵת בּוֹ,
הַזֹּרֵק בְּתוֹכָהּ אַרְבַּע אֲמוֹת - חֵיב.

ה. הַזֹּרֵק מִן הַיָּם לַיְבֻשָׁה וּמִן הַיְבֻשָׁה לַיָּם,
וּמִן הַיָּם לַסְּפִינָה וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם,
וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ - פְּטוּר.

סְפִינּוֹת קְשׁוּרוֹת זֹז בְּזֹז - מְטַלְטְלִין מִזֹּז לְזֹז.
אִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, אֵף עַל פִּי שְׂמֻקְפוֹת -
אֵין מְטַלְטְלִין מִזֹּז לְזֹז.

ו. הַזֹּרֵק וְנִזְכָּר לְאַחַר שִׁיעֲתָהּ מִיָּדוֹ,
קֶלְטָה אַחַר, קֶלְטָה כְּלָב, אוֹ שֹׁנְשֵׁרְפָּה - פְּטוּר.

זֶרֶק לְעֲשׂוֹת חֲבוּרָה, בֵּין בְּאֲדָם וּבֵין בְּבַהֲמָה,
וְנִזְכָּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה - פְּטוּר.

זֶה הַכֹּלֵל:

כָּל חֵיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חֵיבִין,
עַד שֶׁתֵּהָא תַּחֲלֵתָן וְסוֹפָן שִׁגְגָה.
תַּחֲלֵתָן שִׁגְגָה וְסוֹפָן זָדוֹן,
תַּחֲלֵתָן זָדוֹן וְסוֹפָן שִׁגְגָה - פְּטוּרִין,
עַד שֶׁתֵּהָא תַּחֲלֵתָן וְסוֹפָן שִׁגְגָה.

א. הַבּוֹנֵה כִּמְהָ יִבְנֶה וַיְהִי חֵיב?
הַבּוֹנֵה כָּל שֶׁהוּא,
וְהַמְּסַתֵּת, וְהַמְּכָה בְּפִטְיִשׁ וּבַמְּעַצֵּד,
הַקּוֹדֵחַ כָּל שֶׁהוּא - חֵיב.

זֶה הַכֹּלֵל:
כָּל הַעוֹשֶׂה מְלָאכָה וּמְלָאכְתּוֹ מִתְקַיְמַת בַּשַּׁבָּת -
חֵיב.

§ 5.1.1 אֹמֵר:
אֵף הַמְּכָה בְּקֶרֶן עַל הַסֵּדֵן בְּשַׁעַת מְלָאכָה -
חֵיב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַתְקֵן מְלָאכָה.

ב. הַחּוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא,
הַמְּנַכֵּשׁ וְהַמְּקַרְסֵם וְהַמְּזַרְד כָּל שֶׁהוּא - חֵיב.

הַמְּלַקֵּט עֲצִים:
אִם לְתַקֵּן - כָּל שֶׁהוּן,
אִם לְהַסֵּק - כְּדִי לְבַשֵּׁל בִּיצָה קֹלָה.

הַמְּלַקֵּט עֲשָׂבִים:
אִם לְתַקֵּן - כָּל שֶׁהוּן,
אִם לְבַהֲמָה - כְּמֵלֵא פִי הַגְּדִי.

ג. הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת,
בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בְּשְׂמָאלוֹ,
בֵּין מִשְׁמֵם אֶחָד, בֵּין מִשְׁנֵי שְׂמוֹת, בֵּין מִשְׁנֵי סְמֻמָּנוּיּוֹת,
בְּכָל לְשׁוֹן - חֵיב.

אִמֵּר § 5.1.1:
לֹא חֵיבֵנו שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא מִשׁוּם רֶשֶׁם,
שֶׁכֵּן הָיוּ כּוֹתְבֵין עַל קְרָשֵׁי הַמִּשְׁכָּן,
לִידַע אֵיזְהוּ בֶן זֹוּגוֹ.

אִמֵּר § 5.1.2:
מְצִינוֹ שֵׁם קָטָן מִשְׁמֵם גְּדוֹל:
שֵׁם מִשְׁמַעוֹן וְשְׂמוּאֵל,
נַח מְנַחֵר, דָּן מְדַנְיָאֵל, גֵּד מְגַדִּיאֵל.

ד. הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד - חֵיב.
כָּתַב בְּדִיּוֹ, בְּסֶסֶם, בְּסֶקְרָא, בְּקוּמוֹס וּבְקִנְקִנְתוֹם,
וּבְכָל דְּבַר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
עַל שְׁנֵי כְּתָלֵי זְוִיּוֹת,
וְעַל שְׁנֵי לִוְחֵי פְּנֵקֶס, וְהֵן נִהְגִּין זֶה עִם זֶה - חֵיב.

הַכּוֹתֵב עַל בִּשְׂרוֹ - חֵיב.
הַמְּסַרֵּט עַל בִּשְׂרוֹ -
§ 5.1.3 מְחִיב חֲטָאֵת, § 5.1.3 פּוֹטְרִין.

ה. כָּתַב בְּמִשְׁקִין, בְּמֵי פְּרוֹת,
בְּאַבֶּק דְּרֻכִּים, בְּאַבֶּק הַסּוֹפְרִים,
וּבְכָל דְּבַר שֶׁאֵינּוּ מִתְקִים - פְּטוּר;

לְאַחַר יָדוֹ, בְּרִגְלוֹ, בְּפִיו וּבְמַרְפְּקוֹ;

כתב אות אחת סמוך לכתב; כתב על גבי כתב;
נתכונן לכתוב ח"ת וכתב שני זינין;
אחד בארץ ואחד בקורה;
כתב על שני כתלי הבית,
על שני דפי פנקס ואין נהגין זה עם זה - פטור.

ישב הראשון על הפתח ומלאהו, ובא השני וישב בצדו,
אף על פי שעמד הראשון והלך לו -
הראשון חייב והשני פטור.
הא למה זה דומה?
לנועל את ביתו לשמרו,
ונמצא צבי שמור בתוכו.

כתב אות אחת נוטריקון -
§ 101-102 מחיב, § 102 פוטריין.

ו. הכותב שתי אותיות בשני העלמות,
אחת שחרית ואחת בין הערבים -
§ 101-102 מחיב, § 102 פוטריין.

£ :-

א. שמונה שרצים האמורים בתורה,
הצדן והחובל בהן - חייב.

ושאר שקצים ורמשים,
החובל בהן - פטור.
הצדן לצרף - חייב; שלא לצרף - פטור.

חיה ועוף שברשותו,
הצדן - פטור, והחובל בהן - חייב.

ב. אין עושין הילמי בשבת,
אבל עושה הוא את מי המלח,
וטובל בהן פתו, ונותן לתוך התבשיל.
אמר § 101-102 :-
והלא הוא הילמי, בין מרבה ובין מעט?
ואלו הן מי מלח המתרין:
נותן שמן בתחלה לתוך המים או לתוך המלח.

ג. אין אוכלין אזוביון בשבת,
לפי שאינו מאכל בריאים;
אבל אוכל הוא את יועזר, ושותה אבוב-רועה.

כל האכלין אוכל אדם לרפואה, וכל המשקין שותה,
חוץ ממי דקלים וכוס עקרים, מפני שהן לירוקה;
אבל שותה הוא מי דקלים לצמאו,
וסך שמן עקרין שלא לרפואה.

ד. החושש בשניו - לא יגמע בהן את החמץ;
אבל מטביל הוא כדרכו, ואם נתרפא - נתרפא.

החושש במתניו - לא יסוך יין וחמץ;
אבל סך הוא את השמן, ולא שמן ורד.
בני מלכים סכין שמן ורד על מכותיהן,
שכן דרכם לסוך בחל.
§ 101-102 אומר:
כל ישראל בני מלכים הם.

§ :-

א. אלו קשרים שחייבין עליהן;
קשר הגמלין וקשר הספנין.
וכשם שהוא חייב על קשורו, כך הוא חייב על התרו.

א. אומר: § 101-102
האורג של שיה חוטין בתחלה ואחד על האריג - חייב.
§ 102 אומרים:
בין בתחלה בין בסוף - שעורו שני חוטין.

ב. העושה שני בתי גירין,
בגירין, בקירוס, בנפה, בכברה ובסל - חייב.

והתופר שתי תפירות,
והקורע על מנת לתפור שתי תפירות.

ג. הקורע בחמתו ועל מתו,
וכל המקלקלין - פטורין.
והמקלקל על מנת לתקן - שעורו כמתקן.

ד. שעור המלבן והמנפץ והצובע והטווה -
כמלא רחב הסיט כפול.

והאורג שני חוטין -
שעורו כמלא הסיט.

ה. § 101-102 אומר:
הצד צפור למגדל וצבי לבית - חייב.

§ 102 אומרים:
צפור למגדל וצבי לבית ולחצר ולביבין.

§ 101-102 אומר:
לא כל הביבין שוין.
זה הכלל:

מחסר צידה - פטור,
ושאינו מחסר צידה - חייב.

ו. צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו - חייב.
נעלו שנים - פטורין.

לא כול אחד לנעול ונעלו שנים - חייבין.
§ 101-102 פוטר.

ז. ישב האחד על הפתח ולא מלאהו,
ישב השני ומלאהו -
השני חייב.

כל קשר שהוא יכול להתירו באחת מידי - אין חיבין עליו. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$

ב. יש לך קשרים שאין חיבין עליהן בקשר הגמלין ובקשר הספנין.

קושרת אשה מפתח חלוקה, וחוטוי סבכה, ושל פסיקיא, ורצועות מנעל וסנדל, ונודות יין ושמן, וקדרה של בשר. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$... אומר: קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא.

קושרין דלי בפסיקיא, אבל לא בחבל; $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ מתיר. כלל אמר $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$: כל קשר שאינו של קימא, אין חיבין עליו.

ג. מקפלין את הכלים אפלו ארבעה וחמשה פעמים, ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת, אבל לא משבת למוצאי שבת.

מקפלין את הכלים ומציעין את המטות, מיום הכפורים לשבת, וחלבי שבת קרבין ביום הכפורים. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ לא של שבת קרבין ביום הכפורים, ולא של יום הכפורים קרבין בשבת.

א. כל כתבי הקדש מצילין אותן מפני הדלקה, בין שקורין בהן ובין שאין קורין בהן. ואף על פי שכתובים בכל לשון, טעונים גניזה. ומפני מה אין קורין בהם? מפני בטול בית המדרש.

מצילין תיק הספר עם הספר, ותיק התפלין עם התפלין, ואף על פי שיש בתוכן מעות.

ולהיכן מצילין אותן? למבוי שאינו מפלש. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ אף למפלש.

ב. מצילין מזון של ש סעודות, הראוי לאדם לאדם, הראוי לבהמה לבהמה. כיצד?

נפלה דלקה בלילי שבת - מצילין מזון של ש סעודות; בשחרית - מצילין מזון שתי סעודות; במנחה - מזון סעודה אחת. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$

לעולם מצילין מזון של ש סעודות.

ג. מצילין סל מלא בכרות, ואף על פי שיש בו מאה סעודות, ועגול של דבלה, וחבית של יין. ואומר לאחרים: "בואו והצילו לכם!" ואם היו פקחין, עושין עמו חשבון אחר השבת.

להיכן מצילין אותן? לחצר המערבת. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ אף לשאינה מערבת.

ד. ולשם מוציא כל כלי תשמישו, ולובש כל מה שיכול ללבוש ועוטף כל מה שיכול לעטוף. שמונה עשר כלים. וחוזר ולובש ומוציא; ואומר לאחרים: "בואו והצילו עמי!"

ה. פורסין עור של גדי על גבי שדה תיבה ומגדל, שאחז בהן את האור, מפני שהוא מחרך. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$

ועושין מחצה בכל הכלים, בין מלאים בין ריקנים, בשביל שלא תעבר הדלקה. אוסר בכלי חרש חדשים מלאים מים, לפי שאין יכולין לקבל את האור, והן מתבקעין ומכבין את הדלקה.

ו. נכרי שבא לכבות, אין אומרים לו: "כבה", ו"אל תכבה" - מפני שאין שבייתתו עליהן; אבל קטן שבא לכבות - אין שומעין לו, מפני ששבייתתו עליהן.

ז. כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחז בקורה, ועל צואה של קטן, ועל עקרב שלא תשך. אומר: $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ מעשה בא לפני $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ בערב, ואמר: "חוששני לו מחטאת".

ח. נכרי שהדליק את הנר - משתמש לאורו ישראל; ואם בשביל ישראל - אסור. מלא מים להשקות בהמתו - משקה אחריו ישראל; ואם בשביל ישראל - אסור. עשה גוי כבש לירד בו - יורד אחריו ישראל; ואם בשביל ישראל - אסור.

מעשה $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$ שהיו באין בספינה, ועשה גוי כבש לירד בו, וירדו בו $\frac{5}{3} \div \frac{5}{3}$.

א. כל הכלים נטליו בשבת ודלתותיהן עמהן, אף על פי שנתפרקו בשבת; שאינן דומין לדלתות הבית, לפי שאינן מן המוכן.

ב. נוטל אדם קרנס לפצע בו את האגוזים, וקרדם לחתוך את הדבילה, מגרה לגרור בה את הגבינה, מגרפה לגרוף בה את הגרוגרות, את הרחת ואת המזלג לתת עליו לקטן, את הכוש ואת הפרכר לתחוב בו, מחט של יד לטול בו את הקוץ, ושל סקאים לפתוח בו את הדלת.

ג. קנה של זיתים, אם יש קשר בראשו - מקבל טמאה; ואם לאו - אין מקבל טמאה. בין כך ובין כך, נטל בשבת.

ד. אומר: כל הכלים נטליו, חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרשה. כל הכלים נטליו לצרך ושלא לצרך. אין נטליו אלא לצרך.

ה. כל הכלים הנטליו בשבת, שבריהן נטליו עמהן, ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכה: שברי ערבה לכסות בהן את פי החבית, שברי זכוכית לכסות בהן את פי הפך. ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכתן; שברי ערבה לצוק לתוכן מקפה, ושל זכוכית לצוק לתוכן שמן.

ו. האבן שבקרויה, אם ממלאין בה ואינה נופלת - ממלאין בה; ואם לאו - אין ממלאין בה.

זמורה שהיא קשורה בטפיח - ממלאין בה בשבת.

ז. פקק החלון,

אומר: בזמן שהוא קשור ותלוי - פוקקין בו; ואם לאו - אין פוקקין בו. אומרים: בין כך ובין כך - פוקקין בו.

ח. כל כסויי הכלים שיש להם בית אחיזה - נטלים בשבת. אומר: במה דברים אמורים? בכסויי הקרקעות; אבל בכסויי הכלים - בין כך ובין כך נטלים בשבת.

א. מפניו אפלו ארבע וחמש קפות של תבן ושל תבואה, מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש, אבל לא את האוצר.

מפני תרומה טהורה, ודמאי, ומעשר ראשון שנטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, והתרמוס היבש, מפני שהוא מאכל לעניים; אבל לא את הטבל, ולא מעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו, ולא את הלוי, ולא את החרדל. מתיר בלוי, מפני שהוא מאכל עורבין.

ב. חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים, אם התקינן למאכל בהמה - מטלטלין אותן; ואם לאו - אין מטלטלין אותן.

כופין את הסל לפני האפרוחים כדי שיעלו ויכדו.

תרנגלת שברחה - דוחין אותה עד שתפנס.

מדדין עגלין וסגיחין ברשות הרבים. אשה מדדה את בנה. אומר: אימתי? בזמן שהוא נוטל אחת ומניח אחת; אבל אם היה גורר - אסור.

ג. אין מילדין את הבהמה ביום טוב, אבל מסעדין. ומילדין את האשה בשבת, וקורין לה חכמה ממקום למקום, ומחללין עליה את השבת, וקושרין את הטבור. אומר: אף חותכין.

וכל צרכי מילה עושין בשבת.

א. אומר: אם לא הביא כלי מערב שבת - מביאו בשבת מגלה; ובסכנה - מכסהו על פי עדים.

ועוד אומר: כורתין עצים לעשות פחמין ולעשות כלי ברזל. כלל אומר: כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת - אינה דוחה את השבת; ושאי אפשר לעשותה מערב שבת -

דוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

וְאִינוֹ אוֹכֵל בְּתְרוּמָה.
וְאִם הָיָה בְּעַל בָּשָׂר –
מִתְקַנּוֹ מִפְּנֵי מִרְאֵית הָעַיִן.
מִלּוּ וְלֹא פָּרַע אֶת הַמִּילָה –
כָּאֵלוֹ לֹא מִל.

ב. עוֹשִׂין כָּל צְרָכֵי מִילָה בַּשַּׁבָּת:
מוֹהֲלִין, וּפּוֹרְעִין, וּמוֹצִיצִין,
וְנוֹתְנֵין עָלֶיהָ אֶסְפְּלָגִית וְכַמוֹן.

אם לֹא שָׁחַק מְעַרְב שַׁבָּת - לוֹעֵס בְּשָׁנָיו וְנוֹתֵן.
אם לֹא טָרַף יַיִן וְשֶׁמֶן מְעַרְב שַׁבָּת –
יִנְתֵּן זֶה בְּעַצְמוֹ וְזֶה בְּעַצְמוֹ.

1/2

וְאִין עוֹשִׂין לָהּ חֲלוּק לְכַתְחָלָה,
אֲבָל כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ סְמֵרְטוּט.
אם לֹא הִתְקִין מְעַרְב שַׁבָּת –
כּוֹרֵךְ עַל אֲצָבָעוֹ וּמְבִיא,
וְאִפְלוּ מִחֶצֶר אַחֲרָת.

א. א. 5° 3/4 אומר:
תּוֹלִין אֶת הַמְשֻׁמְרֵת בְּיוֹם טוֹב, וְנוֹתְנֵין לְתַלְוִיָּה בַּשַּׁבָּת.
אומר: 5° 1/2
אִין תּוֹלִין אֶת הַמְשֻׁמְרֵת בְּיוֹם טוֹב,
וְאִין נוֹתְנֵין לְתַלְוִיָּה בַּשַּׁבָּת,
אֲבָל נוֹתְנֵין לְתַלְוִיָּה בְּיוֹם טוֹב.

ג. מְרַחֲצִין אֶת הַקָּטָן,
בֵּין לִפְנֵי הַמִּילָה וּבֵין לְאַחַר הַמִּילָה,
וּמְזַלְפִין עָלָיו בִּיד, אֲבָל לֹא בְּכַלִּי.

ב. נוֹתְנֵין מִים עַל גְּבֵי הַשְּׂמֵרִים בְּשִׁבִיל שִׁיּוּצָלוֹ,
וּמְסַנְּנִין אֶת הַיַּיִן בְּסוּדְרִין וּבְכַפִּיפָה מְצֻרֵית,
וְנוֹתְנֵין בִּיצָה בְּמַסְנַגַּת שֶׁל חֶרְדֵּל,
וְעוֹשִׂין אֲנוּמְלִין בַּשַּׁבָּת.
אומר: 5° 4/4

מְרַחֲצִין אֶת הַקָּטָן בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחֵל לַהֲיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית לָד, כה)
”וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהַיּוֹתָם כְּאָבִים”.

בַּשַּׁבָּת - בְּכּוֹס, בְּיוֹם טוֹב - בְּלֶגֶן, וּבְמוֹעֵד - בְּחֻבֵית.
אומר: 5° 5/4
הַכֵּל לְפִי הָאוֹרְחִין.

סֶפֶק וְאַנְדְּרוּגִינוֹס –
אִין מַחְלִלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת;
5° 5/4 מִתִּיר בְּאַנְדְּרוּגִינוֹס.

ג. אִין שׁוֹרִין אֶת הַחֲלֵתִית בְּפוֹשְׁרִין,
אֲבָל נוֹתֵן לְתוֹךְ הַחֶמֶץ.

ד. מִי שֶׁהָיָה לוֹ שְׁנֵי תִינוּקוֹת,
אֶחָד לְמוֹל אַחַר הַשַּׁבָּת וְאֶחָד לְמוֹל בַּשַּׁבָּת,
וְשָׁכַח וְמָל אֶת שֶׁל אַחַר הַשַּׁבָּת בַּשַּׁבָּת - חֵיב;

וְאִין שׁוֹרִין אֶת הַכֶּרְשִׁינִין וְלֹא שָׁפִין אוֹתָן,
אֲבָל נוֹתֵן לְתוֹךְ הַכֶּבֶרָה אוֹ לְתוֹךְ הַכֶּלְפָּלָה.

אֶחָד לְמוֹל בְּעַרְב שַׁבָּת וְאֶחָד לְמוֹל בַּשַּׁבָּת,
וְשָׁכַח וְמָל אֶת שֶׁל עַרְב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת –
5° 3/4 מְחֵיב חֻטָּאת,
5° 5/4 פּוֹטֵר.

אִין כּוֹבְרִין אֶת הַתְּבֹן בְּכֶבֶרָה,
וְלֹא יִתְנֶנּוּ עַל גְּבֵי מְקוֹם גְּבוּהָ בְּשִׁבִיל שֶׁיִּרְדַּ הַמוֹץ,
אֲבָל נוֹטֵל הוּא בְּכֶבֶרָה וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הָאָבוּס.

ה. קָטָן נְמוֹל לְשִׁמוּנָה, לְתַשְׁעָה, וְלַעֲשָׂרָה,
וְלְאַחַד עָשָׂר, וְלְשָׁנִים עָשָׂר –
לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר.

ד. גּוֹרְפִין מִלִּפְנֵי הַפֶּטֶם,
וּמְסַלְקִין לְצַדִּין מִפְּנֵי הָרַעִי;
דְּבָרֵי 5° 2/3
אֹסְרִין 5° 1/2.

הָא כִּיצַד?

נוֹטֵלִין מִלִּפְנֵי בְּהֵמָה זֹ, וְנוֹתְנֵין לִפְנֵי בְּהֵמָה זֹ בַּשַּׁבָּת.

כְּדַרְכוֹ - לְשִׁמוּנָה;
נּוֹלַד לְבֵין הַשְּׂמֻשׁוֹת –
נְמוֹל לְתַשְׁעָה;

ה. הַקֵּשׁ שֶׁעַל גְּבֵי הַמָּטָה –
לֹא יִנְעָנְעוּ בִּידוֹ, אֲלֵא מִנְעָנְעוּ בְּגוּפוֹ;
וְאִם הָיָה מְאֻכַל בְּהֵמָה, אוֹ שֶׁהָיָה עָלָיו כֶּר אוֹ סָדִין -
מִנְעָנְעוּ בִּידוֹ.

בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת שֶׁל עַרְב שַׁבָּת –
נְמוֹל לַעֲשָׂרָה;
יוֹם טוֹב לְאַחַר הַשַּׁבָּת –

מְכַבֵּשׁ שֶׁל בְּעָלֵי בְּתִים מִתִּירִין, אֲבָל לֹא כּוֹבְשִׁין;
וְשֶׁל כּוֹבְסִין, לֹא יִגַּע בּוֹ.

נְמוֹל לְאַחַד עָשָׂר;
שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה –
נְמוֹל לְשָׁנִים עָשָׂר.

אומר: 5° 4/4
אם הָיָה מִתֵּר מְעַרְב שַׁבָּת –
מִתִּיר אֶת כָּלוֹ וְשׁוּמְטוֹ.

קָטָן הַחוּלָה –
אִין מוֹהֲלִין אוֹתוֹ עַד שִׁיבְרִיא.

ו. אֵלוֹ הֵן צִיצִין הַמְעַכְבִּין אֶת הַמִּילָה:
בָּשָׂר הַחוּפָה אֶת רֵב הָעֵטְרָה;

ב. כל שבא בחמין מערב שבת - שורין אותו בחמין בשבת;
 וכל שלא בא בחמין מערב שבת - מדיחין אותו בחמין בשבת;
 חוץ מן המליח הישן ודגים מלוחים קטנים וקוליס האספגין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן.

ג. שובר אדם את החבית לאכל הימנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכוון לעשות כלי.

ואין נוקבים מגופה של חבית;
 דברי $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$.
 $\text{ה}^{\text{ד}}$ מתירין.
 ולא יקבנה מצדה;
 ואם היתה נקובה - לא יתן עליה שענה, מפני שהוא ממרח.
 אומר $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$:
 מעשה בא לפני $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}} \text{ה}^{\text{ד}} \text{ה}^{\text{ה}}$ בערב, ואמר: "חוששני לו מחטאת".

ד. נותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים בקעים בשביל שיצננו, ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו.

מי שנשרו כליו בדרך במים, מהלך בהן ואינו חושש. הגיע לחצר החיצונה, שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם.

ה. הרוחץ במי מערה ובמי טבריא ונסתפג, אפלו בעשר אלנטאות - לא יביאם בידו;
 אבל עשרה בני אדם מסתפגין באלנטית אחת, פניהם ידיהם ורגליהם, ומביאין אותה בידו.

ו. סכין ומשמשין בבני מעים, אבל לא מתעמלין ולא מתגרדין, אין יורדין לקורדימה, ואין עושיין אפיקטויזין, ואין מעצבין את הקטן, ואין מחזירין את השבר.

מי שנפרקה ידו ורגלו - לא יטרפם בצונן;
 אבל רוחץ הוא כדרךכו, ואם נתרפא - נתרפא.

א. שואל אדם מחברו כדי יין וכדי שמן, ובלבד שלא יאמר לו: "הלונני", וכן האשה מחברתה ככרות.

ואם אינו מאמינו - מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת.

א. נוטל אדם את בנו והאבן בידו, וככללה והאבן בתוכה.

ומטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החליו.
 $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$ אומר:
 אף מעלין את המדמע באחד ומאה.

ב. האבן שעל פי החבית - מטה על צדה והיא נופלת.
 היתה בין החביות - מגביהה ומטה על צדה והיא נופלת.

מעות שעל הכר - נוער את הכר והן נופלות.
 היתה עליו לשלשת - מקנחה בסמרטוט.
 היתה של עור - נותנין עליה מים עד שתכלה.

ג. $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}} \text{ה}^{\text{ד}}$ אומרים:
 מגביהין מן השלחן עצמות וקלפין.
 $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$ אומרים:
 נוטל את הטבלה כלה ומנערה.

מעבירין מלפני השלחן פרוירין פחות מפזית, ושער של אפונין ושער של עדשים, מפני שהוא מאכל בהמה.

ספוג, אם יש לו עור בית אחיזה - מקנחין בו, ואם לאו - אין מקנחין בו.
 $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$ אומרים:
 בין כך ובין כך - נוטל בשבת, ואינו מקבל טמאה.

א. חבית שנשברה - מצילין הימנה מזון של שסעודות. ואומר לאחרים: "בואו והצילו לכם!" ובלבד שלא יספג.

אין סוחטין את הפרות להוציא מהן משקין; ואם יצאו מעצמן - אסורין.
 $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$ אומר:
 אם לאכליו - היוצא מהן מתר, ואם למשקין - היוצא מהן אסור.

חלות דבש שרסקו מערב שבת, ויצאו מעצמן - אסורים;
 $\text{ה}^{\text{א}} \text{ה}^{\text{ב}} \text{ה}^{\text{ג}}$ מתיר.

וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת –
מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו,
ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב.

ב. מונה אדם את אורחיו ואת פרפותיו מפיו,
אבל לא מן הכתב.
ומפיס עם בניו ועם בני ביתו על השלחן,
ובלבד שלא יתכונן לעשות מנה גדולה כנגד קטנה,
משום קביא.
ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב,
אבל לא על המנות.

ג. לא ישכר אדם פועלים בשבת,
ולא יאמר אדם לחברו לשכור לו פועלים.

אין מחשיכין על התחום לשכור פועלים ולהביא פרות,
אבל מחשיך הוא לשמור, ומביא פרות בידו.

כלל אמר $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{10}$

כל שאני זכאי באמירתו, רשאי אני להחשיך עליו.

ד. מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה,
ועל עסקי המת להביא לו ארון ותכריכין.

גוי שהביא חלילין בשבת –

לא יספד בהן ישראל, אלא אם כן באו ממקום קרוב.

עשו לו ארון וחרפו לו קבר – יקבר בו ישראל;
ואם בשביל ישראל – לא יקבר בו עולמית.

ה. עושין כל צרכי המת,

סכין ומדיחין אותו, ובלבד שלא יזיזו בו אבר.
שומטין את הכר מתחתיו,
ומטילין אותו על החול בשביל שימתין.

קושרים את הלחי –

לא שיעלה, אלא שלא יוסיף.

וכן קורה שגשברה,

סומכין אותה בספסל או בארוכות המטה –

לא שתעלה, אלא שלא תוסיף.

אין מעמזין את המת בשבת,

ולא בחל עם יציאת נפש.

והמעמץ עם יציאת נפש – הרי זה שופך דמים.

$\frac{1}{2}$...

א. מי שהחשיך בדרך – נותן כיסו לנכרי;
ואם אין עמו נכרי – מניחו על החמור.

הגיע לחצר החיצונה,

נוטל את הכלים הנטליין בשבת;

ושאינן נטליין בשבת –

מתיר את החבלים, והשקין נופלין מאליהם.

ב. מתירין פקיעי עמיר לפני בהמה,
ומפספסים את הכיפין, אבל לא את הזירין.

אין מרסקין לא את השחת ולא את החרובין לפני בהמה,
בין דקה בין גסה;
 $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{10}$ מתיר בחרובין לדקה.

ג. אין אובסין את הגמל, ולא דורסין,
אבל מלעיטין.

ואין ממרים את העגלים,

אבל מלעיטין.

ומהלקטין לתרנגולין,

ונותנין מים למרסן, אבל לא גובלים.

ואין נותנין מים לפני דבורים ולפני יונים שבשופך,
אבל נותנין לפני אונזין ותרנגולים ולפני יוני הרדסיות.

ד. מחתכין את הדלועין לפני הבהמה,
ואת הנבלה לפני הכלבים.

$\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{10}$ אומר:

אם לא היתה נבלה מערב שבת – אסורה,
לפי שאינה מן המוכן.

ה. מפירין נדרים בשבת,

ונשאלין לדברים שהו לצורך השבת.

פוקקין את המאור,

ומודדין את המטלית ואת המקוה.

ומעשה בימי $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{10}$;

ובימי $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{10}$;

שפקו את המאור בטפיח וקשרו את המקדה בגמי,
לידע אם יש בגיגית פותח טפח אם לאו.

ומדברייהן למדנו, שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת.

$\frac{1}{2}$... $\frac{3}{4}$